

Motion till riksdagen 2005/06: MJ451

av Annelie Enochson och Per Landgren (kd)

Vårt fiske

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett yrkesfiskeavdrag.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att rädda fisket från förstörelse av säl och skarv.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att genomföra åtgärder för att utveckla ålfisket.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att bevaka yrkesfiskets intressen vid planering av havsbaserade vindkraftverk.²
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vetenskaplig rådgivning, uthållig fiskeförvaltning och fiskekontroll.

¹ Yrkande 1 hänvisat till SkU.

² Yrkande 4 hänvisat till BoU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Yrkesfiskaravdrag

Riksdagen har enhälligt uttalat sig för att ett särskilt yrkesfiskaravdrag skall införas. Det svenska yrkesfiskets förhållanden bör likställas med yrkesfiskets ställning i våra viktigaste konkurrentländer, t.ex. Danmark och Norge. EU har notifierats om det svenska beslutet, men ett nödvändigt godkännande därifrån har ännu inte kommit. Hanteringen i EU är helt oacceptabel. Sverige bör kräva största skyndsamhet i handläggningen av frågan i Bryssel.

Säl och skarv

Problemen med skador på fisket orsakade av säl och skarv har ytterligare förvärrats under de senaste åren. Tillväxten av gråsäl och vikare i Östersjön är ohämmad och knobbsälsbeståndet på västkusten återhämtar sig snabbt. Stora skarvkolonier finns längs stora delar av svenska kusten och har även etablerat sig i insjöarna. Trots upprepade framställningar med faktaunderlag och uppvaktningar från yrkesfisket och kustbor till regering, statliga myndigheter och politiska företrädare har endast mycket begränsade åtgärder vidtagits. De förvaltningsplaner som lagts fram tar på intet vis hänsyn till att säl och skarv på många platser utgör ett akut och grundläggande hot mot fiskets överlevnad. Den statliga ersättningen motsvarar inte tillräckligt de kostnader och förlorade intäkter som säl och skarv orsakar. Redskap som kan motstå angreppen har visat sig vara en otillräcklig insats för att åtgärda problemen. Enda möjligheten i den rådande situationen synes vara jakt.

Ålfiske

Ålfisket har stor betydelse för stora delar av det svenska fisket. Utplanteringsverksamheten har förutsättningarna att lämna väsentligt bidrag till både insjöfisket och fisket efter kusterna i östra och södra Sverige. Den senaste tidens diskussion om problemen med för låg utvandring av blankål till lekplatserna i sydvästra Atlanten understryker nödvändigheten av att satsa stort på utplantering av ål.

Krisen i det europeiska ålbeståndet har blivit en EU-fråga där man kommer att fatta beslut om en handlingsplan för ålen. Sverige bör bevaka att de begränsningar som införs för svenskt fiske efter ål motsvaras av begränsningar i övriga länder runt Östersjön. Hänsyn måste också tas till de förvaltningsåtgärder som Sverige, i motsats till andra länder, målmedvetet har tagit.

Följande åtgärder krävs:

- Satsa på att restaurera ålens livsmiljö och öppna upp de vandringsvägar som byggnation och exploatering stängt igen.

Fel! Okänt namn på

- Använd strukturmedel för att få igång storskalig utsättning liknande den som skedde under 1990-talet.
- Sätt upp mål för ålbestånden men låt de nationella förvaltningarna tillsammans med sina inhemska ålfiskare utforma åtgärderna. Det leder till både snabbare och kraftfullare åtgärder, anpassade efter regionala förhållanden.
- Regional harmonisering av regelverk, så att samma nationella regler gäller för gemensamt fiske i berörda länder.

Det skulle vara katastrofalt för svenskt fiske om restriktioner i ålfisket endast skulle drabba svenska fiskare.

Vindkraft

Etablerandet av vindkraftsanläggningar till havs och i sjöar utgör ett av de allra allvarligaste hoten mot det kustnära fisket. Detta gäller fiske med såväl trålar och garn som andra redskap.

Uppförandet av vindkraftverken planeras ske på grundområden, dvs. på de platser utanför kusten som utgör lek- och uppväxtområden för ett stort antal fiskslag. På några platser har denna utbyggnad redan inletts. Både under byggnationstiden och genom senare påverkan av anläggningar i drift kommer avsevärda störningar med negativa effekter på fiskbestånden att förekomma.

Detsamma gäller annan verksamhet till havs, t.ex. utläggande av elkablar och gasledningar på havsbotten. Ett minimikrav är att i de fall sådana kablar och ledningar måste dras fram genom områden med yrkesfiske, dessa gräves ned i havs- och sjöbotten.

Yrkesfiskets intressen i denna fråga får inte förbigås. Anläggningar för havsbaserad vindkraft bör ej utplaceras i områden där yrkesfisket skadas eller hindras.

Vetenskaplig rådgivning, uthållig fiskeförvaltning och fiskekontroll

Internationella havsforskningsrådets rådgivande kommitté för fiskeriförvaltning (ACFM) ger rekommendationer för hur mycket olika fiskbestånd får exploateras (TAC) och ger ibland även rekommendationer för andra förvaltningsåtgärder. Rekommendationerna ligger sedan till grund för förhandlingarna om ländernas kvoter m.m. Beståndsberäkningarna är beroende av att man utgår från fiskeristatistikens kvalitet, dvs. hur väl fångsterna rapporteras. Om man inte vet hur mycket som har fångats (av vilka storleks- och åldersklasser), landats eller kastats över bord, ökar osäkerheten i resultaten. Det finns metoder som är oberoende av fisket, som försöksfisket med undersökningsfartyg och akustiska undersökningar med undersökningsfartyg (i Sverige med Argos). Dessa kan dock inte ersätta proven tagna av kommersiella fångster och deras kombination med fiskeristatistiken.

Fel! Okänt namn på

Alltför ofta skiljer sig beståndsuppskattningarna och yrkesfiskets erfarenheter av bestånden väsentligt. En prioriterad åtgärd för förvaltningen bör vara att utveckla metodiken för beståndsuppskattning för att öka tillförlitligheten.

I all förvaltning bör man bygga på tidigare erfarenheter och åtgärder som visat sig vara effektiva. På många håll i världen har det visat sig att om fiskets förvaltning får ett starkt stöd genom fiskets egna organisationer, så blir förvaltningen lättare accepterad och framför allt effektivare. Genom att förankra dessa förvaltningsåtgärder hos berörda intressenter skapas förutsättningar för att regelverk efterlevs. Det innebär att åtgärder måste förberedas genom dialog mellan de olika parterna. Genom återkommande översyn av planerna kan man granska effekterna av insatserna och revidera mot bakgrund av ny kunskap.

En central del av en effektiv förvaltning är en fungerande kontroll. För att göra det möjligt för den enskilde fiskaren att följa regelverket bör reglerna vara tydliga, ändamålsenliga, konsekventa och likalydande för fiskare från olika länder som bedriver samma fiske. I den aktuella handlingsplanen mot illegalt fiske i Östersjön bör ansträngningen riktas mot det systematiska fusk som underminerar beståndsuppskattningar och det uthålliga fisket.

Stockholm den 4 oktober 2005

Annelie Enochson (kd)

Per Landgren (kd)